

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาครั้งนี้ มุ่งศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างวัฒนธรรมองค์กรกับประสิทธิภาพงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 2 การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสหสัมพันธ์(Correlational Research) โดยใช้สถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 2 เป็นหน่วยวิเคราะห์ข้อมูล (Unit of analysis) โดยมีรายละเอียดการดำเนินงานเรียงตามลำดับ ดังต่อไปนี้

1. ขั้นตอนการดำเนินการวิจัย
2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย
3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
4. การสร้างและการหาคุณภาพของเครื่องมือ
5. การเก็บรวบรวมข้อมูล
6. การวิเคราะห์ข้อมูล

ขั้นตอนการดำเนินการวิจัย

ในการดำเนินการวิจัย ผู้วิจัยกำหนดแนวทางในการดำเนินการวิจัย ดังนี้

ขั้นที่ 1 ศึกษาเอกสาร งานวิจัย ที่เกี่ยวข้องกับลักษณะวัฒนธรรมองค์กรและงานวิชาการ ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

ขั้นที่ 2 กำหนดกรอบแนวคิดในการดำเนินการวิจัย โดยปรึกษาคณะกรรมการที่ปรึกษา วิทยานิพนธ์

ขั้นที่ 3 กำหนดกลุ่มประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการดำเนินการวิจัย

ขั้นที่ 4 สร้างเครื่องมือที่จะใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

ขั้นที่ 5 ดำเนินการหาคุณภาพของเครื่องมือ

ขั้นที่ 6 ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล

ขั้นที่ 7 นำข้อมูลที่สมบูรณ์มาวิเคราะห์ด้วยวิธีการทางสถิติ

ขั้นที่ 8 สรุปผลและนำเสนอผลการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร ได้แก่ สถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 2 ปีการศึกษา 2551 จำนวน 190 โรงเรียน

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ สถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 2 ปีการศึกษา 2551 กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่าง จากการใช้ตารางซีและมอร์แกน(ชานินทร์ ศิลป์จารุ. 2550 : 49) ที่ระดับความคลาดเคลื่อนที่ .05 ทั้งนี้ผู้วิจัยได้ทำการเลือกกลุ่มตัวอย่างทั้ง 8 อำเภอ จากนั้นทำการสุ่มอย่างง่าย (simple random sampling) ได้สถานศึกษาเป็นกลุ่มตัวอย่าง ทั้งหมด 127 โรงเรียน ปรากฏรายละเอียดดังตาราง 3

ตาราง 3 จำนวนสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา พระนครศรีอยุธยา เขต 2 ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามอำเภอ

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา พระนครศรีอยุธยา เขต 2	กลุ่มประชากร (โรงเรียน)	กลุ่มตัวอย่าง (โรงเรียน)
อำเภอบางซ้าย	17	11
อำเภอบางไทร	29	19
อำเภอบางบาล	25	17
อำเภอบางปะอิน	34	22
อำเภอผักไห่	23	15
อำเภอลาดบัวหลวง	26	17
อำเภอเสนา	36	26
รวม	190	127

จากตาราง 3 จำนวนสถานศึกษากลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามอำเภอ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 2 จำนวน 127 โรงเรียน จากสถานศึกษาทั้งสิ้น 190 โรงเรียน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถามลักษณะวัฒนธรรมองค์กรและแบบสอบถามประสิทธิภาพงานวิชาการตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 2 ซึ่งแบ่งเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นแบบสอบถามตรวจสอบรายการ (check list)

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับวัฒนธรรมองค์การของสถานศึกษา ผู้วิจัยพัฒนาจาก แนวความคิดของ คูก์ และ ชูมัล(พิสิฐ พูลสวัสดิ์. 2548 : 32-34; อ้างอิงจาก Cooke and Szumal. 2002. organizational... : 65-67) โดยปรับปรุงแบบสอบถามวัฒนธรรมองค์การของ สาทร ภูริโสภิชฐ์ (2549 : 239-244) ได้ลักษณะของวัฒนธรรมองค์การ 3 ลักษณะ คือ

1. วัฒนธรรมองค์การลักษณะสร้างสรรค์
2. วัฒนธรรมองค์การลักษณะป้องกันเชิงรับ
3. วัฒนธรรมองค์การลักษณะป้องกันเชิงรุก

แบบสอบถามมีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่าของไลเคิร์ต (Likert's five rating scale) กำหนดคำตอบเป็นข้อความ 5 ระดับ ได้แก่ น้อยที่สุด น้อย ปานกลาง มาก มากที่สุด โดยกำหนดค่า ระดับคะแนนของแต่ละช่วงน้ำหนักเป็น 1 ถึง 5 คะแนน ตามเกี่ยวกับลักษณะวัฒนธรรมองค์การ โดยให้ค่าน้ำหนัก ดังนี้

ระดับ 1	หมายถึง	มีลักษณะวัฒนธรรมองค์การอยู่ในระดับน้อยที่สุด
ระดับ 2	หมายถึง	มีลักษณะวัฒนธรรมองค์การอยู่ในระดับน้อย
ระดับ 3	หมายถึง	มีลักษณะวัฒนธรรมองค์การอยู่ในระดับปานกลาง
ระดับ 4	หมายถึง	มีลักษณะวัฒนธรรมองค์การอยู่ในระดับมาก
ระดับ 5	หมายถึง	มีลักษณะวัฒนธรรมองค์การอยู่ในระดับมากที่สุด

ตอนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับประสิทธิภาพงานวิชาการที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น โดยถามเกี่ยวกับ ระดับประสิทธิภาพงานวิชาการของสถานศึกษา โดยวัดประสิทธิภาพงานวิชาการใน 5 ด้าน คือ

1. ด้านการวางแผนงานวิชาการ
2. ด้านการจัดการเรียนการสอน
3. ด้านการพัฒนาหลักสูตร
4. ด้านการวัดผลและประเมินผล
5. ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา

ลักษณะของแบบสอบถามเป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า(Rating Scale) จาก น้อยที่สุดถึงมากที่สุด จากระดับ 1 ถึง ระดับ 5 โดยกำหนดค่าน้ำหนัก ดังนี้

ระดับ 1	หมายถึง	ประสิทธิภาพงานวิชาการอยู่ในระดับน้อยที่สุด
ระดับ 2	หมายถึง	ประสิทธิภาพงานวิชาการอยู่ในระดับน้อย
ระดับ 3	หมายถึง	ประสิทธิภาพงานวิชาการอยู่ในระดับปานกลาง
ระดับ 4	หมายถึง	ประสิทธิภาพงานวิชาการอยู่ในระดับมาก
ระดับ 5	หมายถึง	ประสิทธิภาพงานวิชาการอยู่ในระดับมากที่สุด

การสร้างและการหาคุณภาพของเครื่องมือ

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล มีขั้นตอนดังนี้

1. ศึกษา เอกสาร ตำรา งานวิจัย งานวิชาการและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับวัฒนธรรมองค์กร และประสิทธิภาพงานวิชาการ
2. วิเคราะห์ข้อมูลจากการศึกษา เพื่อกำหนดกรอบแนวคิดการวิจัยโดยอาศัยหลักการ ทฤษฎี การสังเคราะห์ และคำแนะนำจากผู้เชี่ยวชาญ
3. สร้างแบบสอบถามที่เกี่ยวข้องกับวัฒนธรรมองค์กรตามแนวคิดของ ของค็อก และ ชูมัด (พิสิฐ พูลสวัสดิ์. 2548 : 32-34; อ้างอิงจาก Cooke and Szumal. 2002. organizational... : 65-67) โดยปรับปรุงแบบสอบถามวัฒนธรรมองค์กรของ สาทร ฐิริโสภิชญ์ (2549 : 239-244) ให้สอดคล้อง เหมาะสมกับสภาพปัจจุบัน ได้ข้อคำถามเกี่ยวกับวัฒนธรรมองค์กร จำนวน 36 ข้อ และสร้างแบบสอบถามเกี่ยวกับประสิทธิภาพงานวิชาการ โดยใช้กรอบการวิจัยในการกำหนดคุณลักษณะ ประสิทธิภาพงานวิชาการ ได้แก่ 1) ด้านการวางแผนงานวิชาการ 2) ด้านการจัดการเรียนการสอน 3) ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา 4) ด้านการวัดผล ประเมินผลและการเทียบโอนผลการเรียน 5) ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา โดยทำการแยกประเด็นคำถามให้ครอบคลุม หัวข้องานวิชาการ ได้ข้อคำถามทั้งหมด จำนวน 25 ข้อ
4. นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นปรึกษาอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อพิจารณาข้อคำถาม ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นให้เหมาะสม ชัดเจน ครอบคลุมตามกรอบการวิจัยและมีการใช้ภาษาที่เหมาะสม
5. นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (valid content) จำนวน 5 ท่าน และนำความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญมาหาค่าความสอดคล้อง (IOC : Index of item objective congruence) (วาโร เฟิงสวัสดิ์. 2551 : 245) โดยผู้วิจัยเลือกข้อคำถามที่มีค่า IOC มากกว่า 0.50 ขึ้นไปมาใช้ในการวิจัยและทำการปรับปรุงแก้ไขภาษาในแบบสอบถามที่ใช้ให้มีความชัดเจน ซึ่งค่าความสอดคล้องของแบบสอบถามฉบับนี้มีค่าระหว่าง 0.80 - 1.00 แสดงว่ามีค่าความตรงเชิงเนื้อหา ตามกรอบความคิดการวิจัยที่สามารถยอมรับได้
6. นำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (Try out) กับกลุ่มประชากรที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 2 จำนวน 30 คน และนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถาม
7. นำแบบสอบถามมาหาความเชื่อมั่น โดยการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α -Coefficient) ของครอนบาค (Cronbach alpha coefficient) ได้ความเชื่อมั่นของแบบสอบถามลักษณะวัฒนธรรม องค์กรทั้ง 3 ลักษณะ ดังนี้
 - 7.1 วัฒนธรรมองค์กรลักษณะสร้างสรรค์ .9607
 - 7.2 วัฒนธรรมองค์กรลักษณะป้องกันเชิงรับ .8858

7.3 วัฒนธรรมองค์การลักษณะป้องกันเชิงรุก .8703

8. ความเชื่อมั่นของแบบสอบถามประสิทธิภาพงานวิชาการของสถานศึกษา 0.9175 ซึ่งถือว่าแบบสอบถามทั้งฉบับ มีความเชื่อมั่นอยู่ในระดับสูงสามารถนำไปใช้ในการวิจัย

9. นำแบบสอบถามที่มีความเชื่อมั่น จัดพิมพ์เป็นแบบสอบถามฉบับที่สมบูรณ์เพื่อทำการเก็บข้อมูลในการวิจัย

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยมีลำดับขั้นตอน ดังนี้

1. นำหนังสือจากสำนักงานคณะกรรมการบัณฑิตศึกษาถึงผู้อำนวยการโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 2 เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บข้อมูลจากสถานศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 127 โรงเรียน

2. ส่งแบบสอบถามไปยังสถานศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่างทั้ง 8 อำเภอ โดยผู้วิจัยดำเนินการเก็บแบบสอบถามด้วยตนเองและให้สถานศึกษาส่งกลับคืนมา ได้แบบสอบถามกลับคืนมา 100%

3. ตรวจสอบและคัดเลือกแบบสอบถามฉบับที่มีความครบถ้วนสมบูรณ์ มาวิเคราะห์ด้วยวิธีการทางสถิติ

การวิเคราะห์ข้อมูล

นำแบบสอบถามการวิจัยมาตรวจสอบความสมบูรณ์ แล้ววิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลด้วยการแจกแจงความถี่ ค่าร้อยละ และนำเสนอในรูปแบบตารางและความเรียง

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับวัฒนธรรมองค์การของสถานศึกษา วิเคราะห์ด้วยค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) โดยแปลความหมายค่าเฉลี่ยที่ได้ตามเกณฑ์ ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด และ บุญส่ง นิลแก้ว, 2543 : 23-24)

คะแนนเฉลี่ย 1.00-1.50	หมายถึง	มีลักษณะวัฒนธรรมองค์การอยู่ในระดับน้อยที่สุด
คะแนนเฉลี่ย 1.51-2.50	หมายถึง	มีลักษณะวัฒนธรรมองค์การอยู่ในระดับน้อย
คะแนนเฉลี่ย 2.51-3.50	หมายถึง	มีลักษณะวัฒนธรรมองค์การอยู่ในระดับปานกลาง
คะแนนเฉลี่ย 3.51-4.50	หมายถึง	มีลักษณะวัฒนธรรมองค์การอยู่ในระดับมาก
คะแนนเฉลี่ย 4.51-5.00	หมายถึง	มีลักษณะวัฒนธรรมองค์การอยู่ในระดับมากที่สุด

ตอนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับประสิทธิภาพงานวิชาการ วิเคราะห์โดยหาเฉลี่ย(\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) โดยกำหนดเกณฑ์ดังนี้(บุญชม ศรีสะอาด และ บุญส่ง นิลแก้ว. 2543 : 23-24)

คะแนนเฉลี่ย 1.00-1.50 หมายถึง ประสิทธิภาพงานวิชาการมีอยู่ในระดับน้อยที่สุด

คะแนนเฉลี่ย 1.51-2.50 หมายถึง ประสิทธิภาพงานวิชาการมีอยู่ในระดับน้อย

คะแนนเฉลี่ย 2.51-3.50 หมายถึง ประสิทธิภาพงานวิชาการมีอยู่ในระดับปานกลาง

คะแนนเฉลี่ย 3.51-4.50 หมายถึง ประสิทธิภาพงานวิชาการมีอยู่ในระดับมาก

คะแนนเฉลี่ย 4.51-5.00 หมายถึง ประสิทธิภาพงานวิชาการมีอยู่ในระดับมากที่สุด

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. การวิเคราะห์สถานภาพส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยใช้ค่าความถี่ (frequency) และร้อยละ (percentage)
2. การวิเคราะห์วัฒนธรรมองค์กรของสถานศึกษา โดยใช้สถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าเฉลี่ย(\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ของแต่ละรายการ
3. การวิเคราะห์ประสิทธิภาพงานวิชาการของสถานศึกษา โดยใช้สถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)
4. การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างวัฒนธรรมองค์กรกับประสิทธิภาพงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 2 ด้วยค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน(Pearson's product moment correlation coefficient) และวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ (Multiple regression analysis) โดยการนำตัวแปรอิสระทั้ง 3 ตัว เข้าสมการเพื่อทำการทดสอบพร้อมกัน โดยกำหนดค่าระดับความมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 การพิจารณาความสัมพันธ์ จะพิจารณาจากค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r) ซึ่งเกณฑ์การแปลผลจากค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ ที่คำนวณได้ (พวงรัตน์ ทวีรัตน์. 2540 : 44) ดังนี้

ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ .81 – 1.00 หมายถึง มีความสัมพันธ์ระดับสูง

ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ .61 – .80 หมายถึง มีความสัมพันธ์ระดับค่อนข้างสูง

ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ .41 – .60 หมายถึง มีความสัมพันธ์ระดับปานกลาง

ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ .21 – .40 หมายถึง มีความสัมพันธ์ระดับค่อนข้างต่ำ

ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ ต่ำกว่า .20 หมายถึง มีความสัมพันธ์ระดับต่ำ